

MŮŽETE PROSÍM OKOMENTOVAT INICIATIVU A VÝZVU SKUPINY ARCHITEKTŮ A DALŠÍCH ZÁSTUPCŮ ODBORNÉ VEŘEJNOSTI, KTEROU POD NÁZVEM „ZA NOVOU PRAHU“ ZASLALI PRAŽSKÝM ZASTUPITELŮM? JAK NAHLÍŽÍTE PROBLÉM, KTERÝM SE VÝZVA ZABÝVÁ?

Kateřina Bečková, předsedkyně klubu Za starou Prahu

Iniciativu vítám s otevřenou náručí. Pojmenovala přesně to, co bylo a dosud je stinnou stránkou pražského územního plánování-neplánování: náhodný a nekoncepční urbanismus, regulační podmínky dle přání developera, vize bez ideálů, podcenění občana a jeho přání, diskuse jen naoko. Teze prohlášení jsou obecné, ale zcela jasné, držím palce iniciátorům, aby měli organizační sílu pokračovat v konkrétní práci.

Jakub Cigler, architekt

Primátoři se v Praze mění a voda teče... – mám dojem, že ve společnosti je atmosféra netrpělivosti a očekávání, kdy se už konečně některý s politických představitelů tohoto města chopí iniciativy a začne se aktivně rozvoji Prahy věnovat. Nemohou to být architekti ani jiné profese, kdo může město někam směřovat, ale jedině „osvícený panovník“. Tuto Iniciativu vnímám jako takovou nervózní výzvu skupiny odborníků směrem k právě zvoleným „panovníkům“, s dotazem, jestli nemají také dojem, že je potřeba začít konečně intenzivně pracovat na cílevědomé koncepci rozvoje města. Mým názorem ale je, že „osvícený panovník“ by měl veškeré tyto aktivity sám iniciovat a vést za pomoci skupin odborníků a vytvořil z nich pracovní Think Tank, který spolu s úřady města bude konstruktivně pracovat. Nevěřím ale v iniciativy, které zpovzdálí sledují dění a nezávisle vše kritizují. V takové atmosféře totiž nevzniká nic pozitivního, ale veškerá energie se vybijí ve vzájemném zápolení, jehož výsledkem je stagnace a zmrtnění.

Pavel Hnilička, architekt

Iniciativu jsem podepsal proto, že mně přijde Praha slabá ve svých urbanistických vizích o městě. Velmi mi chybí regulační plány, které Praha nemá (vyjma jednoho). Zastavovací plány dovedou formovat veřejná prostranství a stanovit jasná pravidla pro soukromé investory, jimž by se pak do jejich investic nemělo dále moc mluvit. Dnešní stav práce jednání s úřady metodou pokus – omyl není pro město dobrý. Nejsem si jist, jaký může být konkrétní výsledek této akce, či vůbec bude, přijde mně ale důležité na tento stav upozornit a nabídnout ruku pro odbornou debatu.

Tomáš Hradečný, architekt

Výzva je adresována politikům, je tedy aktem politickým. Uvažuji nad tím, kteří politici by tento akt mohli reflektovat? Devadesát procent návrhů výzvy obsahoval volební program TOP 09 pro Prahu, takže z této strany nějakou velkou odezvu čekat nelze. Velká koalice na pražské radnici vznikla proto, aby právě program TOP 09 neohrožoval zájmy jejich konšelů a chlebedárců. Domnívat se, že z výzvy použijí byť jeden jediný bod, pokud by jim nepřinesl stokrát vyšší zisk, je bláhovost. Je-li výzva míněna jako podpora zastupitelům TOP 09 pro jejich opoziční práci, potom v ní přeci jen nějaký smysl vidím. Šlapat modrooranžovým na paty a nenechat nikde skulinu pro šibaly a kmotry, to bude opravdová řežole, vyžadující spoustu energie a práce. Nepřísluší mi kádrovat signatáře, je mezi nimi řada vynikajících osobností, skvělých lidí, mých kamarádů i známých, ale když mezi nimi vidím člověka, který pomáhal prosadit ne jeden záměr odporující všemu, co výzva obsahuje, a představím si ho v nezávislém poradním sboru, vzpomenu si s Ladislavem Jehličkou na slova Jaroslava Durycha: „Z toho by se i měsíc pochcal.“ Zaznamenal jsem komentář Josefa Pleskota o potřebě pochopit roli architekta, který by měl sloužit politikům (možná necitují úplně přesně). Ano, výkon profese architekta vnímám jako službu, a je jedno jestli politikům, soukromníkům, nebo třeba paní Vonáskové.

Sám sobě vždycky opakuji: je to služba, nikoli posluhování. Ani paní Vonáskové, tím méně politikům.

Petr Hruša, architekt

Iniciativa Za novou Prahu má zřejmě ty nejčistší úmysly a vůli k nezávislosti na současném, asi příliš pragmatickém pražském vývoji a z tohoto hlediska ji každý vítá! Postupy a pravidla, které by měly vše a všem náležitě vysvětlovat, chybějí stejně jako diskuse. Kritika, že podle výzvy chybí pravidla, je oprávněná – ovšem jde nejvíce o anticipaci moderního a pulsujícího v dnešní atmosféře? Podobné diskuse probíhají donekonečna v souvislosti s rozvojem města již několik let v Brně. Nezávislé iniciativy úspěšně blokují urbánní, již dávno a právě už z meziválečných časů „moderně“ dohodnuté rozvojové směry a plány (viz přesun nádraží a podobně). Možná bude stačit, když se přestane dělat z melodie mela; to odlišuje situaci kuchařky urbanistické strategie od běžné jiné kuchařky. Možná by stačilo zaujmout namísto kuchařek a strategií pro Prahu jasnější a zřetelnější vidění skutečnosti ve smyslu oživení „more geometrico“, které požadoval už Descartes. Zatím v dnešních výkladových systémech urbanismu a rozvojářství se ztrácí modus bezprostřední zkušenosti se zřetelným viděním forem v metodě předvědecké, tedy objektivněji městsky architektonické – protogeometrické. Jde možná o nalézání ne tolik všude evidovatelných rozporů, ale něčeho, co otevírá porozumění tomu, co je zdánlivě samozřejmé a neproblematické, jako je například téma veřejného prostranství. A to by spolu s rolí hlavního architekta z výzvy naplnit dané téma ve smyslu hození kotvy do rozbouřené hladiny stačilo; totiž namísto „kotvy interakce“, která může znamenat zase nesvobodu a prisuzovanou pseudojistotu analytického soudu. O jednotě a soudržnosti pro nalézání harmonického řádu lze mluvit, když přijmeme, že urbanismus je jako architektura – to jest „stavba města“. Ta, která teprve otevírá prostor svatyni, kde ve věcném i „věcném“ sjednocení jakoby jedním plamenem plane to, co je jinak v přírodě a dějinách rozděleno. Až a jestliže toto překonávání rozdělení z iniciativy Za „novou“ Prahu vzejde, bude prosvítat možná zpět skrze geo-metrum opravdu nové území obraznosti.

**Jiří Hruza, architekt
a autor knih o urbanismu**

Zcela se ztotožňuji s výzvou Za novou Prahu, a pokud mohu jakkoliv přispět, tak budu poctěn, i když iniciativa by se měla zaměřit především na mladou generaci.

**Naděžda Goryczková,
generální ředitelka NPÚ**

Vítám tuto aktivitu, která volá stejně jako památková péče po nastavení pravidel při výstavbě a vstupu nové architektury do historického jádra města Prahy. Jejich neexistence může v mnohých vyvolávat pocit, že si mohou dovolit cokoli, a nebo naopak, že vše bude postojem úředníků zakázáno – ani jedno není v pořádku. Má-li si Praha uchovat charakter moderní evropské metropole s bohatou historií, je nutné její výstavbu regulovat nastavením obecných závazných pravidel a prosazováním architektonických soutěží, aby zůstaly zachovány nesporné historické hodnoty města a současně byl umožněn jeho rozvoj a vznik kvalitní nové zástavby.

Jakub Esterka, sdružení Arnika

O tom, že v posledních letech byla Praha řízena na poli urbanistiky nesystematicky a nekonceptně, pouze na základě dílčích ekonomických požadavků, přetavených do tendenčního politického zadání, svědčí mimo jiné desetitisíce podaných připomínek k územnímu plánu Prahy. Veřejnost dlouhodobě volá po oponentuře k bujení města bez hranic. Doposud tady chyběla větší chuť odborníků se k této problematice vyjadřovat, a proto oceňuji, že se k této diskusi připojují urbanisté a architekti.

Jan Jehlík, architekt

Byl jsem bez svého konečného souhlasu jmenován jako člen komitétu, dodatečně jsem to odmítl. Není mi tento způsob aktivismu

blízký. Dopis je formulován dle mého nešťastně v duchu „čistí radí ušpiněným“. Komunikování s legitimně volenými politiky skrze výzvy, provolání a tiskové konference již předem takovou akci diskredituje. A nejen to, takový přístup diskredituje i naši profesi. Navíc má takto seskládaná skupina s diametrálně odlišnými názory a charaktery ráz spíše aktivistický a emotivní a nemůže být dělná – energie se poztrácí schůzemi, provoláními a pocity zmaru a ublíženého nepochopení. Věřím spíše v konkrétní práci konkrétně poptanou a konkrétně ohodnocenou.

Pokud jsou potenciální klienti v řadách politiků, hledejme je a nabídneme jim svoji jasně definovanou práci, samozřejmě za důstojných podmínek. Pokud takoví politici v Praze nejsou (v což nevěřím), staňme se politiky nebo hledejme jiné, lepší. Možná ale, že to vše pochmurné je také důsledek způsobu a kvality práce architektů na všech postech... Kdo jsou ti architekti ve službách kritizované moci? Kde byli hrdinové, když se tvořil nový stavební zákon? Kdo se účastní valných hromad ČKA, když jsou kvůli malé účasti voleni naši reprezentanti ze stále menší nabídky kandidátů? Kdo vždy vědomě odmítl spolupráci s těmi pražskými „zkorumpovanými“? ... Pojmenovaný problém je samozřejmě velký a je třeba se jím zabývat.

Erazim Kohák, filozof

Iniciativu „Za novou Prahu“ považuji za zcela quijotickou vzhledem k volebním výsledkům a povolebním koalicím jak na magistrátu, tak v řadě městských částí. Očekávám, že nejméně do příštích voleb se další rozvoj Prahy bude řídit výhradně maximalizací soukromých zisků a minimalizací veřejných výdajů, s předvídatelnými následky. Či snad myslíte, že vládnoucí koalice budou mít zájem o záchranu vyšehradského nádraží nebo domu na rohu Petřské a Půtovy na Těšnově, který kdosi nechává systematicky chátrat, aby mohl získat demoliční výměr? Jenže protože souboje s větrnými mlýny jsou mi návykem, podporuji vaši iniciativu a nepřestávám doufat v lepší časy... byť pozdě pro Denisovo nádraží i mnoho dalšího z Prahy mého mládí. Nuž, osedlejme Rosinantu a zdvihněme kopí!

Josef Kocián, architekt

Jakoukoli iniciativu, která povede ke zlepšení situace v Praze, jednoznačně vítám. Výzvu považuji za nadějný začátek komunikace s městem, veřejností, ale i mezi samotnými architektky, což je neméně důležité. Myslím si, že v tuto chvíli je potřeba iniciativu podpořit, dát prostor pro další vývoj. Nejtěžší úkol vidím v přesvědčení jak laické, tak odborné veřejnosti o potřebě zvrátit dosavadní trend, na kterém se bohužel podílejí samotní architekti a urbanisté.

Michal Křivohlávek,

Auto*Mat – iniciativa pro lepší život ve městě

S úlevou vítám snahu profesionálů prosadit účinné principy a vize do uspořádání Prahy. Přiměřené a vyvážené uspořádání veřejného prostředí Prahy je jediná účinná cesta ke kvalitnějšímu životu Pražanů. Aktivní moderní urbanistika je nutnou metodou pro udržení konkurenceschopnosti s ostatními metropolemi. Zlatokopecká devadesátá léta a jejich dozvuky jsou doufám nenávratně pryč. Zůstala po nich spoušť, území k rekultivaci. Jednotlivé potřeby a funkce města mezi sebou válčí, aniž by bylo jasné, co slouží čemu a pro koho. Strašákem všech se stala „doprava“, která opustila místo služby pro lepší prostorové vztahy společnosti. Nutnost masové potřeby „dopravnosti“ se stala bičem, kterému padají za oběť ulice, náměstí i dosud netknuté územní „rezervy“. Panuje představa, že všichni nutně potřebují okamžitě někam jet. Ztratil se však cíl. Zůstalo pouze sdílené podvědomí, že doma není dobře. A to je špatné.

Ladislav Lábus, architekt

S výzvou v podstatě souhlasím. Oceňuji její vstřícnost a střízlivost i konkrétnost v popisu cílů a kroků k jejich dosažení. Kvituji i nekonkrétnost v popisu stávající situace, která nesnížuje její adresnost, spíše naopak. Vadí mi jen několik emotivně přibarvených výrazů, se kterými mívám problém se

ztotožnit. Např.: „Výsledkem je namísto moderního a pulsujícího města nezdravý organismus, město nepřítelů přátelské pro své obyvatele.“ Při všeobecné tendenci ke kverulantství, pramenící jak z reakcí na permanentně přítomné „krize“ a kauzy i z absence skutečně vážných – svobodu, kulturní hodnoty i život omezujících problémů, často zapomínáme na přínos a pozitivní výsledky energie i dalších zdrojů vložených do projektů „za novou Prahu“ v posledních dvaceti letech. Pojem nezdravý organismus mi evokuje problém, který je spíše ve výstavbě kolem Prahy a jiných velkých měst než ve vlastní Praze.

Patrik Líbal, historik architektury

Připojení se k iniciativě bylo pravděpodobně těmi signatáři, které lze považovat bezpochyby za seriózní (vědecky i osobně), myšleno dobře. Otázkou však je, zda ji předem přečetli. Již požadavek po „mezinárodních workshopech“ podle zahraničních vzorů je v zásadě kontroverzní. Může se zdát úsměvný (má je uspořádat a hlavně zaplatit současný Magistrát?!?), ale pokud byl míněn vážněji, tak z něj i mrazí. Srovnávat jakákoliv města s Prahou je (nejde o přehnaný patriotismus, ale o přesvědčení získané dlouhodobým studiem) zcela zavádějící a neprofesionální. V internetové diskusi je nejvíce kritikům vytýkána osobní nevráživost. Ale u výzvy, která je spojena s konkrétními lidmi, a ti ji garantují, se nelze osobnímu pohledu ubránit. Proto když u jejího zrodu stojí nevěrohodní lidé, tak to vrhá stín na celou iniciativu. Městské zásahy lze brát jako promyšlený, ale snad zatím neškodný pokus o vlastní prezentaci. Ale vědí ostatní signatáři, že jedním z nich je i člověk, který např. vedl frenetickou kampaň proti rekonstrukci Sovových mlýnů? Takoví lidé by proto do rozvoje Prahy neměli mít co mluvit. Z těchto důvodů celá iniciativa ztratila veškerou morální sílu ještě dříve, než ji nabyla.

Miroslav Masák, architekt

V úvahách o novém řádu pokládal Ralf Dahrendorf šedesát let za dobu potřebnou

k obnově naší občanské společnosti. Jsme v jedné třetině. Iniciativy, ke kterým patří i Za novou Prahu nebo Jaká je vize Prahy, jsou testy oživlé společnosti. Společnosti, která se odklání od přežívajících žebříčků normalizačních hodnot i neoliberálních bonmotů devadesátých let. Autoři obou iniciativ by rádi probudili zájem veřejnosti na spoluúčasti. To probuzení je pro ně důležitější než věcná témata, na která v diskusi dojde. Přitom věří, že veřejné zájmy mohou být obhájeny, a proto nabízejí i dialog s představiteli státu a měst. Výměnu názorů o rozumné cestě k harmonickému prostředí, ve kterém bychom mohli žít. Snad tak budou obě iniciativy i pochopeny.

Petr Machálek, ředitel hnutí DUHA

Iniciativu nelze než uvítat. Opravdová, poctivá a vážně myšlená veřejná debata o dalším směřování veřejného prostoru (nejen) v Praze je potřeba jako sůl. Nejsm architektem ani urbanistou, ale každá návštěva moderního západního velkoměsta, Vídně, Berlína i jiných, ve mně vždy vzbudí velmi smíšené pocity. Proč se takto nemůžu cítit v Praze nebo Brně? Doufám, že iniciativu „Za novou Prahu“ nebude současná pražská politická reprezentace ignorovat, času už jsme ztratili dost.

Praha není přátelským městem. Na kole tu jezdí jen sebevrazi, protože komunikacím vládnou automobily. Za posledních několik let zmizely desítky drobných zelených ploch. V ulicích se takřka nelze setkat s kulturou. Václavské náměstí je jedno z nejnepřijemnějších míst v republice. Desítky administrativních železobetonovoskleněných obludných budov tu vyrostlo bez ladu a skladu. Kolikrát zastupitelé městských částí nebo magistrátu vážně vyzvali obyvatele, architektky, urbanisty, sociology, zástupce občanských iniciativ, aby se zapojili do debaty o budoucnosti míst, kde žijí a pracují? Poctivá veřejná a odborná debata je alfou a omegou pro další směřování Prahy.

Ivo Oberstein, architekt

Výzvu vnímám jako dobré a potřebné

„šťouchnutí“ směrem k nové pražské politické reprezentaci. Jakou odezvu však můžeme od adresáta očekávat? Uplynuly již tři měsíce od voleb, ale situace není vstřícná ani k tomu, aby se zastupitelé začali vůbec seznamovat s problematikou nedávno dokončeného konceptu Územního plánu Prahy. Natož aby urychleně začali organizovat „širší diskusi“, jak je uvedeno ve výzvě, a dávali dohromady zástupce mnoha, většinou názorově zcela odlišných skupin a při hodnocení dosavadního vývoje města pak identifikovali nejvíce problematická rozhodnutí...

Kdyby šlo všechno jako na drátku, možná by se na konci čtyřletého volebního období nějaké výsledky široké diskuse mohly objevit, ale o jejich přínosu pochybuji.

Tak společensky důležitou zpětnou vazbu by mohli zpracovat napřed sami odborníci – architekti, urbanisti, teoretici, možná i ve spolupráci s minulými šesti primátory. Výsledek tohoto díla by mohl sloužit jako „učebnice“ pro politickou reprezentaci a pro zastupitele na začátku každého nového volebního období. Mohli by se poučit z chyb... – jakási náhražka kontinuity pro dlouhodobý proces vývoje Prahy?

Evropská města, ve výzvě jmenovaná jako příkladně se rozvíjející, mají na svých magistrátech dobře fungující úřad pro urbanistické plánování, který zajišťuje jejich rozvoj na základě vědomostí o vývoji koncepčních názorů a nápadů a investorských záměrů. Zhruba každých deset let organizuje zpracování upřesněného územního plánu.

Jako hlavní architekt Prahy jsem v únoru 1992 navštívil hlavního šéfa úřadu pro urbanistický rozvoj Hamburku, pana architekta Kozzaka. Jeho kancelář připomínala spíše tvůrčí ateliér než úřednické prostředí. Bavili jsme se o situaci tvorby územních plánů v Hamburku a jak je přitom pro zpracování regulačních plánů potřebné studovat hmotové kompozice. Architekt Kozzak to ukázal na velkém „flexibilním“ modelu v měřítku 1 : 500 hlavního „jeviště“ budoucích přestaveb centra a přístavu... Jako by připravoval dobré a výborné parcely pro architektonicky krásné budovy. V posledním kroku výzvy si mají představitelé města ujasnit roli Prahy v rámci Evropy, aby Praha nevyklížela zbytečně prostor pro jiná rozvíjející se města. To je dobrý sen, to je i můj dávný. Mám ještě jeden obyčejnější, aby měla spolu s částí Prahu obklopujícího Středočeského kraje společný, bezhraniční, po všech stránkách poctivě vymezený region. Aby se nerozlévala další sídelní kaše, aby se do Prahy za prací jezdilo po slušně upravených a nových automobilových přivaděčích, aby

se konečně vybuďovala záchytná parkoviště, která by odstranila každodenní zabírání parkovacích ploch místních obyvatel. Praha by mohla nabídnout krajinný plán v kruhovém území, určený jen pro společné rekreační využití v přírodním prostředí s lesy, alejemi, cyklistickými a pěšími cestami.

Roman Koucký, architekt

Petice nejsou řešením důležitých problémů.

Martin Říha, architekt

Proti žádnému z bodů uvedených v petici nemám žádné výhrady a souhlasím s nimi. Moje práce na ÚRM v letech 2004-2010 by byla daleko příjemnější a přínosnější, kdyby úroveň výstupů z ÚRM závisela jen na kvalitě tamních odborníků a nebyla negativně ovlivňována zejména za ředitelování Ing. Votavy mocenskými zásahy z developerské a investorské sféry díky lidem, jako byl radní Langmajer či jak se jmenoval. Skřípali jsme často zuby, co nám bylo přes ředitele vnucováno.

Jan Suk, básník, esejista a šéfredaktor nakladatelství H & H

S peticí Za novou Prahu bezvýhradně souhlasím. Chtěl bych však zdůraznit fakt, že žádná komise odborníků, sebedokonalejší územní plán, co nejvelkorysejší urbanistická koncepce nemohou uspět u obyvatelstva, které kvůli neblahým historickým okolnostem, ale zejména kvůli selhání étosu v postmoderním člověku ztratilo vizi ideálů a hodnot života, jemuž mají architektura nebo jakýkoli tvůrčí čin sloužit. Dnešní Praha připomíná pozdně dekadentní Řím. Střed města je zaplněn nikoli lidmi, ale hotelovým a restauračním komfortem, architekturou sice provokující, avšak také efemérní a extatickou, připomínající drogu. Labyrint hrůz doplňují obchůdky a „trhovecké“ domy, svou nabídkou se až na výjimky míjející s duchovními hodnotami

stejně tak, jako se na konci impéria stal pozdně starověký Řím místem krátkodechých zábav a senzací, tržištěm rozkoší, panoptikem abnormalit.

Střed Prahy i bizarní tvářnost jejích periferií připomínají rovněž obrovitou Potěmkinovu vesnici. Fasády domů se opravují pouze v přízemí, kde se nacházejí poloprázdné obchody a kanceláře všemožných bank a většinou anglicky pojmenovaných či anonymních firem. Generace starších občanů byla z města vyhnána, protože důchody nestačí pokrýt nájem a nejlevnější pekařství je až na Zličíně nebo v Průhonicích. Byty v centru města se ve „zlatých devadesátých letech“ pronajímaly americké a západoevropské mládeži, než ji Praha přestala vzrušovat a byla vytěsněna městy ještě bizarnějšími, ležícími směrem na východ. Podobně jako se římský patriciát přesouval z metropole do stinných hájů v Tivoli a luxusních vil v Ostii, i dnešní rádoby nobilita disponující bankovními konty a spolehlivými mocenskými a úředními kontakty (ano, jsme stále v Čechách!) už dávno v Praze ani na jejím okraji nežije. Raději si buduje komfortní a možná i architektonicky zajímavé „zemljanky“ v přírodních rezervacích... Současná architektura se zákoutími města nesměle proplétá, někdy pouze podtrhuje neuchopitelnost, amébovitý charakter přítomné české metropole. V některých budovách lze žít, do jiných raději nevstupovat. Město se změni až ve chvíli, kdy projdou metamorfózou jeho zbývající obyvatelé. Potom – věřím – bude snadnější napravit i dotvořit vše, co tomuto odumírajícímu nebo nemocnému organismu schází. Život se do něho bude vracet po kapkách, ale snad se přece jen vrátí.

Václav Škarda, architekt

Pro občany města je ideální, když jimi zvolené vedení má opravdovou vůli a chuť dělat dobře rozvoj města a když k tomu vytvoří vhodné podmínky a mechanismy. Kdo ve městě vládne, ten vybere mechanismy, jaké bude považovat za vhodné. Věřím, že iniciativa není ve své podstatě míněna nátlakově, ale spíše upozorňuje na všeobecně známé problémy a nabízí různé náměty – mechanismy, jak je řešit, a tak by jí vedení města mělo chápat. V samotné iniciativě bych iniciativně zrušil ustavení

nezávislého poradního sboru, ten nemůže být nikdy nezávislý. Jsem pro kvalitní koncept územního plánu, ale hlavně silnou pozici hlavního architekta města. A Josef Pleskot se mi zdá opravdu ideální.

Pavel Franc, programový ředitel Ekologického právního servisu

Iniciativu vítáme, je pochopitelnou a legitimní reakcí na dosavadní nekonceptní prosazování projektů, za nimiž stojí partikulární zájmy spojené s pražskou politickou reprezentací. Náš tým právníků podporuje transparentnost procesů územního plánování a zasazuje se o dosažení nejvyšších standardů účasti veřejnosti. Soud na naši žádost zrušil již celou řadu nelegálních územních plánů – pražský nevyjímaje. Bezprecedentně jsme zajistili zapojení tisíců lidí do procesu pořízení tzv. Politiky územního rozvoje (územní plán České republiky) či Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (územní plán kraje). Chceme dát jasnou zprávu všem, kteří se chtějí zapojit do utváření podoby místa, kde žijí: nedejte se neochotou a nelegálností postupů odradit. Vytrvalá a důsledná práce nakonec vede k prosazení aspoň některých veřejně prospěšných návrhů.

Jindřich Špicner, fotograf a chemicko-potravinářský výzkumník

Tak, jako hluboce souhlasím s kritikou zaznívající v dotyčném manifestu, mám pochybnosti při čtení pozitivních výroků v něm obsažených. Krátkodobé a individuální zájmy, zmíněné v úvodu, se mi aktuálně jeví jako až přechmurné dlouhodobé, s pachutí předsametového „na věčné časy“; individuálnost těchto zájmů je pak pragmatickým kolektivním srozuměním smečky loupežníků, vnikajících do usedlosti společně, aby si každý sám nabral víc než ti ostatní. Absence jasně a srozumitelně stanovených pravidel je o to žalostnější, že vlastně nejde v pravém slova smyslu o jejich absenci (ať jejich kvalitu nahlížíme jakkoli), ale o jejich argantní přehlížení; možná i: nespáření. Pozitivně vedené následující kroky, vyjádřené v bodech 1-5,

jsou nesporně dobrým příspěvkem ke změně současného stavu, ale platí to zejména pro jejich kvalitu; obávám se, že kvantitativně – [bohužel:] – neznamenaají pro loupežníky mnoho. Když hořelo Národní divadlo, bylo dobré každé dřevé vědérko souchotinářské soukenice; ale moc nám z té stavby tenkrát stejně nezbylo. Je mi smutno, a nečekám, že by to mělo být o moc lepší zrovna dneska. Na závěr pacientovi tři dávky opia, aby netrpěl zbytečně: Nezoufejme z naší bezmoci. Ta uchvacující, nádherná historická Praha se nám beztak (ve své většině) nezachovala díky zasvěcenému a účinnému konání moudrých. V té matičce měst se odjakživa míhaly architektonické děsy, ať ve jménu sprostého kšeftu, zbytnělého ega, odporného fanatismu, či pouhé vulgární nabllosti. Nikoli nepodstatným důvodem zachování historické Prahy byla okolnost, že pozdní Habsburkové – dej Bůh slávu rodu panovnickému – se starali o svou Vídeň, a ne o nějakou... Prahu. Být tu tehdy sídelní město říše, měli bychom tu Královské Vinohrady (totiž: Císařské a královské Vinohrady) od Břevnova až někde ke Strašnicím, durch. A který cti dbalý vladař by trvale bydlel v tak rozdrbané, nesourodé chucpe haldě zdiva, jako jsou ty... Ratschin?! Předělat! Můžeme snad s určitou nadějí bojovat za velké celky, ale nikdo neubrání klasicistní kanelované futro dveří v žižkovském baráku, prachobyčejné dvojité okno s vyhlídkou, nebo už trochu naprasklou podlažní mosaiku na podestě schodiště. Tyhle věci obvykle trvají jen proto, že někomu nestojí za to je brát v úvahu. Tak jako svého času nikomu nestálo za to zbourat Zlatou uličku a postavit tam nějaké aspoň trochu pěkné domky. Až ve čtvrtém tisíciletí páni archeologové opatrně vyhrabou zbytky momentální (nikoli: monumentální) zástavby proluky Myslbek, bude to v muzeu někde mezi bystou Ramsesse II. a Pergamským oltářem; návštěvníci se před tím budou fotit.

Petra Růžičková, fotografka

Výzva Za novou Prahu mne inspirovala k zamyšlení nad dalšími souvislostmi. Název se mi zdá poněkud nepřesný a zavádějící. Jakoby trochu připomínal nechvalně známá a zprofanovaná hesla minulosti. Musí být nutně vše nové dokonalejší, krásnější,

hodnotnější? Nemá česká metropole svou jedinečnou hodnotu danou již tím, že ji Karel IV. na základě znalostí hermetismu, geomantie a astrologie koncipoval podle božského Jeruzaléma neboli ideálního města? Tehdy bylo astrologické určení nevhodnějšího dne a hodiny pro položení základního kamene samozřejmostí. Možná právě proto stojí dodnes Karlův most nebo svatý Vít. Srovnáváme-li s tím současný pragmatický přístup, kdy jsou nám kosmologické principy a dokonce i vcitování se do krajiny k smíchu a kdy se na každém dosud nezastavěném místě staví cokoli, jen když to vyhovuje investorům, developerům a lobbistům, tak je zjevné, kam dospěla naše opěvovaná a sebevědomá civilizace. Sympatická iniciativa architektů a dalších odborníků může být počátečním impulsem k pozitivním změnám, ale sama problém nevyřeší, pokud se netransformuje duchovní klima v českém prostoru. Jestliže nastanou v blízké době předpokládané globální změny v duchovním i fyzickém slova smyslu, pak je třeba si také položit otázku (ač se v této chvíli možná nezdá aktuální), jaké následky budou mít pro filozofii i život kteréhokoliv města na naší planetě. Nebudou velké městské aglomerace odsouzeny k postupnému či dokonce radikálnímu zániku? Nepromění se v menší a k člověku ohleduplnější města nebo v jakési hybridy ocitající se kdesi mezi přírodou a městem?

Tomáš Vystrčil, spisovatel a pedagog

Spor se vede mezi politickým a odborným rozhodováním. Politici, jak petice zmiňuje, jistě působí nemalé škody. Víze přenechat kontrolní a posléze i rozhodovací kompetenci odborníkům, je ovšem obdobně šílená. Signatáři podvědomě napadají systém zastupitelského rozhodování, ve kterém je alespoň ozvěna projevů vůle „aktivních občanů“. Kdyby ovšem rozhodovali hlavně odborníci, kteří se ovšem ve chvíli, kdy dostanou rozhodovací mandát, stávají sami politiky, skončíme u dobovým vkusem omezeného plánování a nedej bože, aby měl takový plán za cíl dynamické pulzující moderní město, což je slovník, který bych spíše očekával u těch, na které se výzva obrací. Ale aby mi bylo rozuměno: Nemíním tím vůbec, že je lepší nedělat nic, ani nechci vyslovit základní nesouhlas se směrem výzvy.

Praha, stejně jako celá republika, potřebuje ale především uskutečnit přechod z formální a institucionální demokracie v demokracii smyslu, vrátit do života lidského ducha, politika jako pokorného a starostlivého správce a občana coby reflektující a zodpovědnou personu, střed vši té aktivity. Volání po tzv. hlase nezávislých odborníků, které se dnes ozývá ze všech oblastí veřejného života, ale považují za krátkozraké a ve svém důsledku nebezpečné řešení. Nemá snad dodnes magistrát svou reflexi v posudcích odborníků památkové péče a není snad problém hlavně v tom, že je jejich hlas systematicky opomíjen mocí kulatého magistrátního razítka? Nebylo by snad mnohem věrohodnější, kdyby architekti dokázali soustavným tlakem a jistě za pomoci veřejnosti změnit tyto dílčí systémové chyby? Nebyl by potom jejich hlas mnohem věrohodnější?